

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს

სკოპინგის დასკვნა № 94

27.11.2020

საქმიანობის დასახელება: კერამიკული ფილებისა და ნაკეთობების საწარმოს მოწყობა და ექსპლუატაცია;

დაგეგმილი საქმიანობის განმახორციელებელი: შპს „კერამიკა ართანა“;

დაგეგმილი საქმიანობის განხორციელების ადგილი: მცხეთის მუნიციპალიტეტში, სოფ. სელექცია;

განაცხადის შემოსვლის თარიღი: 09.10.2020;

მონაცემები სკოპინგის ანგარიშის შემდგენელის შესახებ: ფ/პ გ. დარციმელია

ძირითადი საპროექტო მონაცემები:

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით სამინისტროში შპს „კერამიკა ართანას“ მიერ საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროში წარმოდგენილია მცხეთის მუნიციპალიტეტში, სოფ. სელექციაში კერამიკული ფილებისა და ნაკეთობების საწარმოს მოწყობისა და ექსპლუატაციის სკოპინგის ანგარიში.

ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე სსდ გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის მიერ განხორციელდა საპროექტო ტერიტორიის ინსპექტირება, რომლის შედეგად დადგინდა, რომ იმ შენობაში, სადაც დაგეგმილია საწარმოს ტექნოლოგიური ციკლის შესრულება, შპს „კერამიკა ართანას“ მიერ განთავსებული იქნა საწარმოო დანადგარები შესაბამისი გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გარეშე. ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, 2020 წლის 15 დეკემბერს შპს „კერამიკა ართანას“ მიმართ, საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 79⁷-ე მუხლის პირველი ნაწილის შესაბამისად შედგა ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის შესახებ №062534 ოქმი, რომელიც თანდართულ მასალებთან ერთად სსდ გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის მიერ განსახილველად გადაეგზავნა შესაბამის სასამართლოს.

სკოპინგის ანგარიშში განხილულია საწარმოს განთავსების ადგილმდებარეობის და ტექნოლოგიურ ციკლში გამოსაყენებელი დანადგარების ალტერნატივები, ასევე არაქმედების ალტერნატივა. საწარმოს განთავსების ტერიტორიის და ტექნოლოგიურ

ციკლში გამოსაყენებელი დანადგარების შერჩევა მოხდა ეკონომიკური და გარემოსდაცვითი საკითხების გათვალისწინებით.

საპროექტო ტერიტორია მდებარეობს მცხეთის მუნიციპალიტეტში, სოფ. სელექციაში 1000 მ² ფართობის მქონე, არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთზე (საკადასტრო კოდი: 72.02.42.209), რომელიც შპს „კერამიკა ართანას“ იჯარის ხელშეკრულებით აქვს გადაცემული. აღნიშნული ტერიტორიიდან უახლოესი დასახლებული პუნქტი მდებარეობს 120 მეტრის დაშორებით, ხოლო 250 მეტრში მდებარეობს სასტუმრო. ტერიტორიას სამხრეთის მხრიდან 120 მეტრში ესაზღვრება შიდასახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის საავტომობილო გზა, რომელთანაც საწარმო დაკავშირებულია ადგილობრივი გზის გზებით.

საწარმოში წლიურად დაგეგმილია 792 ტ კერამიკული ფილების მიღება, რისთვისაც ნედლეულის სახით გამოყენებული იქნება 456 ტონა თიხა, 993,6 ტონა მდ. დურუჯის ლამი და 1030 მ³ წყალი. საწარმო იმუშავებს წელიწადში 7200 საათი (300 სამუშაო დღე/დღეღამეში 24 სთ).

სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით, საწარმოს ტექნოლოგიური ციკლის შესასრულებლად გამოიყენება: სველი დაფქვის წისქვილი, დაფქვილი პროდუქტის მიმღები ბუნკერი, ფილტრპრესი, გამოწვის ღუმელი, ე.წ ვაკუუმპრესი და საშრობი. აღნიშნული დანადგარები განთავსებული იქნება დახურულ შენობაში.

საწარმოში კერამიკული ფილებისა და ნაკეთობების მისაღებად, სველი დაფქვის წისქვილში თავსდება თიხა, ლამი და წყალი. წისქვილში დაფქვის შემდეგ მიღებული თხევადი მასალა იხმება ბუნკერში, საიდანაც გადადის ფილტრ-პრესში. შემდეგ ეტაპზე ხდება ფილტრიდან ამოღებული ნედლეულის ე.წ „ვაკუუმ-პრესში“ განთავსება, სადაც დამუშავების შემდეგ გათვალისწინებულია მასალის მექანიკურად დაჭრა (დაქუცმაცება). საწარმოს ტექნოლოგიური პროცესის შემდეგი ეტაპი ითვალისწინებს ნედლეულის გაშრობას. სველი მასალა ვაკუუმში დამუშავების შემდეგ, თავსდება 30 მ² ფართობის მქონე სპეციალურ საშრობ ოთახში, რომელიც თბება ელექტროენერგიით და დაახლოებით 14 დღეში მიიღება გამომშრალი პროდუქცია, რომლის გამოწვა ხდება ელექტრო ღუმელით. გამოწვის პროცესი მიმდინარეობს 15-30 წუთის განმავლობაში 1030-1040 °C ტემპერატურაზე.

საწარმოში წყლის გამოყენება გათვალისწინებულია საწარმოო და საყოფაცხოვრებო დანიშნულებით. საწარმოო მიზნებისათვის წყალი გამოიყენება სველი დაფქვის წისქვილში, სადაც გამოყენებული წყალი ბრუნვით სისტემაშია. ერთ ციკლში გამოიყენება 720 ლ წყალი. ბრუნვით სისტემაში წყლის დანაკარგი დღეღამეში არ აღემატება 0.96 მ³-ს, ხოლო წელიწადში 288.72 მ³-ს. ტექნოლოგიურ პროცესში წყლის აღება გათვალისწინებულია საწარმოდან 100 მეტრში მდებარე სარწყავი არხიდან, შესაბამისი ხელშეკრულების საფუძველზე, რომელიც დანართის სახით წარმოდგენილია სკოპინგის ანგარიშში. საყოფაცხოვრებო მიზნით - ადგილობრივი წყალმომარაგების ქსელიდან.

სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით, საწარმოს ექსპლუატაციის ეტაპზე წარმოიქმნება საყოფაცხოვრებო-სამეურნეო ჩამდინარე წყლები, რომლის ჩაშვება გათვალისწინებულია ბეტონის საასენიზაციო ორმოში. რაც შეეხება სანიაღვრე წყლებს, საწარმოს ტექნოლოგიური პროცესი მიმდინარეობს დახურულ შენობაში, აღნიშნულიდან გამომდინარე სანიაღვრე წყლების დაბინძურება მოსალოდნელი არ არის.

საწარმოს ექსპლუატაცია დაკავშირებულია ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებების გაფრქვევასთან და ხმაურის წარმოქმნასთან. საწარმოს ექსპლუატაციის ეტაპზე გამოიყოფა: არაორგანული მტვერი, აზოტის ორჟანგი, ნახშირორჟანგი და გოგირდის ორჟანგი. სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, გზშ-ის შემდგომი ეტაპის ფარგლებში დაზუსტდება დაგეგმილი საქმიანობის განხორციელების შედეგად ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეული მავნე ნივთიერებების და ხმაურის გავრცელების შედეგად გამოწვეული ზემოქმედებები და განისაზღვრება შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები.

სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით, სამშენებლო სამუშაოების წარმოებისას მოსალოდნელია, სახიფათო და არასახიფათო ნარჩენების წარმოქმნა. გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი იქნება ინფორმაცია ნარჩენების სახეობების, მახასიათებლების და რაოდენობის შესახებ. ასევე, განისაზღვრება ნარჩენების მართვის მეთოდები.

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, საწარმოს ტექნოლოგიურ ციკლში გამოსაყენებელი დანადგარები განთავსებული იქნება დახურულ შენობაში, რომელიც მობეტონებულია. აღნიშნულიდან გამომდინარე, ნიადაგის ნაყოფიერ ფენაზე ზემოქმედება და გრუნტის წყლების დაბინძურება არ არის მოსალოდნელი.

ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე სამინისტრომ უზრუნველყო წარმოდგენილი სკოპინგის ანგარიშის, როგორც სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე, ასევე მცხეთის მუნიციპალიტეტის მერიის საინფორმაციო დაფაზე განთავსება. ვინაიდან საქართველოში ახალი კორონავირუსის გავრცელების პრევენციის მიზნით ქვეყანაში სხვადასხვა პერიოდში მოქმედებს სხვადასხვა სახის შეზღუდვა, კოდექსით გათვალისწინებული პროცედურების შეუფერხებლად ჩატარების მიზნით, 2020 წლის 18 სექტემბერს „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსში“ განხორციელდა ცვლილება (<https://matsne.gov.ge/document/view/4994730>), რომელიც ითვალისწინებს საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრული პანდემიის/ეპიდემიის დროს, ქვეყანაში არსებული ეპიდემიოლოგიური მდგომარეობის გათვალისწინებით, საჯარო განხილვის დისტანციურად, კომუნიკაციის ელექტრონული საშუალებების გამოყენებით ჩატარების შესაძლებლობას. ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, შპს „კერამიკა ართანას“ კერამიკული ფილებისა და ნაკეთობების საწარმოს მოწყობისა და ექსპლუატაციის პროექტის სკოპინგის ანგარიშის საჯარო განხილვა გაიმართა 2020 წლის 4 ნოემბერს zoom-ის აპლიკაციის საშუალებით. სკოპინგის ანგარიშის საჯარო განხილვას ესწრებოდნენ: საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს და მცხეთის მუნიციპალიტეტის მერიის წარმომადგენლები, სკოპინგის ანგარიშის მომამზადებელი პირი და შპს „კერამიკა ართანას“ წარმომადგენლები. დამსწრე საზოგადოების მხრიდან პროექტთან

დაკავშირებით შენიშვნები და მოსაზრებები არ გამოთქმულა. ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე, პროექტთან დაკავშირებით წერილობითი შენიშვნები არ ყოფილა წარმოდგენილი.

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, შესწავლილ იქნა საპროექტო ტერიტორია. ჩატარებული სამუშაოების შედეგად მოხდა გარემოზე და ადამიანის ჯანმრთელობაზე მოსალოდნელი ძირითადი ზემოქმედების წყაროების, სახეებისა და ობიექტების იდენტიფიცირება.

სკოპინგის პროცედურის შედეგად განსაზღვრული და დადგენილი იქნა დაგეგმილი საქმიანობის გზშ-ის ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი და გზშ-ის პროცესში დეტალურად შესასწავლი ზემოქმედებები.

გზშ-ის ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი

1. **გზშ-ის ანგარიში უნდა მოიცავდეს** „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მე-3 ნაწილით დადგენილ ინფორმაციას;
2. **გზშ-ის ანგარიშს უნდა დაერთოს** „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მე-4 ნაწილით განსაზღვრული დოკუმენტაცია;
3. **გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი** უნდა იყოს სკოპინგის ანგარიშში მითითებული (განსაზღვრული, ჩასატარებელი) კვლევების შედეგები, მოპოვებული და შესწავლილი ინფორმაცია, გზშ-ის პროცესში დეტალურად შესწავლილი ზემოქმედებები და შესაბამისი შემცირების/შერბილების ღონისძიებები;
- 3.1 **გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის მე-10 მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად გზშ-ის ანგარიში ხელმოწერილი უნდა იყოს იმ პირის/პირების მიერ, რომელიც/რომლებიც მონაწილეობდა/მონაწილეობდნენ მის მომზადებაში, მათ შორის, კონსულტანტის მიერ.**
4. **გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს:**
  - პროექტის აღწერა;
  - პროექტის საჭიროების დასაბუთება;
  - საპროექტო ტერიტორიის აღწერა, საქმიანობის განხორციელების ადგილის საკადასტრო კოდი და GPS კოორდინატები Shp ფაილებთან ერთად;
  - საპროექტო ტერიტორიიდან დაზუსტებული მანძილი უახლოეს საცხოვრებელ სახლამდე, დასახლებამდე, მდინარემდე და სხვა უახლოეს ობიექტამდე;
  - პროექტის ალტერნატიული ვარიანტები, შესაბამისი დასაბუთებით მათ შორის არაქმედების ალტერნატივა, ტექნოლოგიური ალტერნატივები, ობიექტის განთავსების ალტერნატივები და გარემოსდაცვითი თვალსაზრისით შერჩეული დასაბუთებული ალტერნატივები;

- ტერიტორიის მიმდებარედ და 500 მ-იანი რადიუსის მანძილზე არსებული ობიექტების შესახებ ინფორმაცია, დანიშნულების მითითებით;
- საწარმოს განთავსების ადგილის გარემოს არსებული მდგომარეობის ანალიზი;
- საწარმოს განთავსების შენობის პარამეტრები;
- საწარმოს ძირითადი ფიზიკური მახასიათებლები (მასშტაბი, წარმადობა);
- საწარმოს მუშაობის გრაფიკი და დასაქმებულ პირთა რაოდენობა;
- საპროექტო ტერიტორიის გენერალური გეგმა, შესაბამისი აღნიშვნებით და ექსპლიკაციით, სადაც დატანილი იქნება დანადგარები, ტექნოლოგიური მოწყობილობები, ინფრასტრუქტურული ობიექტები (ადგილმდებარეობის ჩვენებით) და გაფრქვევის/ხმაურის გამომწვევი წყაროები;
- საწარმოში მიმდინარე ტექნოლოგიური პროცესის დეტალური სქემა;
- საწარმოს დანადგარებისა და ტექნოლოგიური მოწყობილობების აღწერა;
- საწარმოს ტექნოლოგიური სქემა (საწარმოო პროცესი) და ტექნოლოგიური ციკლის დეტალური აღწერა;
- ტექნოლოგიურ ციკლში გამოსაყენებელი ელექტრო ღუმელის საპასპორტო მონაცემები;
- დეტალური ინფორმაცია წარმოებაში გამოსაყენებელი ნედლეულის რაოდენობის და წარმოებული პროდუქციის რაოდენობის და ნედლეულის დასაწყობების შესახებ. საწარმოში ნედლეულის მიღებისა და დასაწყობების პირობები, ნედლეულის მიღების სიხშირე;
- მზა პროდუქციის დასაწყობების შესახებ დეტალური ინფორმაცია;
- ინფორმაცია საწარმოს ნედლეულით მომარაგების, ნედლეულის შემოტანის და გატანის (სიხშირის) შესახებ, (ტრანსპორტირების გეგმა) ნედლეულის/პროდუქციის ტრანსპორტირებისათვის გამოყოფილი ავტოტრანსპორტის შესახებ. ვინაიდან საწარმოს ტექნოლოგიურ ციკლში გამოიყენება მდ. დურუჯის ლამი, დაზუსტებული უნდა იყოს საიდან/რა მეთოდით ხდება საწარმოში ლამის მიღება;
- ინფორმაცია იმ ლიცენზიის მქონე ობიექტების შესახებ, საიდანაც მოხდება ნედლეულით (თიხა, ლამი) საწარმოს მომარაგება;
- ინფორმაცია საწარმომდე მისასვლელი გზის შესახებ, ასევე ნედლეულისა და მზა პროდუქციის ტრანსპორტირებისას გამოყენებული საავტომობილო გზების შესახებ შესაბამისი სქემებით (ტრანსპორტირების მარშრუტი);
- საწარმოს წყალმომარაგების და საწარმოს ტერიტორიაზე ჩამდინარე (საწარმოო, სანიაღვრე და სამეურნეო-ფეკალური) წყლების მართვის საკითხები;
- გრუნტის წყლებზე ზემოქმედების შეფასება;
- საწარმოს გენერალური გეგმა ექსპლიკაციით (მაღალი გარჩევადობით), სადაც დეტალურად იქნება აღწერილი საწარმოს ინფრასტრუქტურული ობიექტები;
- ინფორმაცია საწარმოს მოწყობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე წარმოქმნილი ნარჩენების შესახებ;
- ინფორმაცია ობიექტის მშენებლობის და ექსპლუატაციის პროცესში მოსალოდნელი ნარჩენების და მათი შემდგომი მართვის შესახებ, საქართველოს კანონის „ნარჩენების მართვის კოდექსის“ და მისგან გამომდინარე

კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტებით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად. კერძოდ, ნარჩენები კლასიფიცირებული უნდა იყოს „სახეობებისა და მახასიათებლების მიხედვით ნარჩენების ნუსხის განსაზღვრისა და კლასიფიკაციის შესახებ“ საქართველოს მთავრობის N426 დადგენილების შესაბამისად. ასევე, მოცემული უნდა იყოს ინფორმაცია ნარჩენების რაოდენობის და ფიზიკური მდგომარეობის შესახებ. ნარჩენს უნდა მიეთითოს სახიფათობის განმსაზღვრელი მახასიათებელი და განთავსების ოპერაციის კოდი, ნარჩენების მართვის კოდექსის II და III დანართის შესაბამისად. წარმოდგენილი უნდა იყოს ინფორმაცია იმ კომპანიების შესახებ, რომელსაც გადაეცემა მშენებლობის და ექსპლუატაციის პროცესში წარმოქმნილი ნარჩენები შემდგომი მართვის მიზნით.

- საწარმოში შესაძლო ავარიული სიტუაციების აღწერა და შესაბამისი მართვის გეგმა, ასევე ხანძარსაწინააღმდეგო ღონისძიებებისა და ხანძარქრობის სისტემის შესახებ ინფორმაცია;

5. გზმ-ს ანგარიშში ასევე წარმოდგენილი უნდა იყოს:

- ზემოქმედება ატმოსფერულ ჰაერზე საწარმოს მოწყობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე. გაფრქვევის წყაროები, გაფრქვეული მავნე ნივთიერებები, გაბნევის ანგარიში, შემარბილებელი ღონისძიებები და სხვა;
- ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეულ მავნე ნივთიერებებზე მონიტორინგის განხორციელების საკითხები (უწყვეტი ინსტრუმენტული მონიტორინგის დანერგვის საკითხები, შესაბამისი მოწყობილობებით გაზომვა, მონიტორინგის გაზომვის წერტილები, სიხშირე და სხვა);
- ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების პროექტი, სადაც ასახული უნდა იყოს: ატმოსფერული ჰაერის ფონური მდგომარეობა; ობიექტის ფუნქციონირებით გამოწვეული ზეგავლენა ატმოსფერული ჰაერის ხარისხზე, ასევე დადგენილი უნდა იყოს მავნე ნივთიერებათა გამოყოფის და გაფრქვევის წყაროები, ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეული მავნე ნივთიერებების შემადგენლობა, მათი რაოდენობრივი მაჩვენებლები და გაფრქვევის სხვა პარამეტრები.;
- კუმულაციური ზემოქმედება საწარმოს მიმდებარედ და 500 მ-იან რადიუსში არსებული ობიექტების გათვალისწინებით და ზემოქმედების შეფასება გარემოს თითოეული კომპონენტისთვის (სრულყოფილად იქნეს შეფასებული მოსახლეობის ჯანმრთელობაზე და სოციალურ გარემოზე)
- ზემოქმედება ნიადაგზე, მისი შესაძლო დაბინძურება და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ხმაურის გავრცელება და მოსალოდნელი ზემოქმედება საწარმოს მოწყობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები. ხმაურის გავრცელებით გამოწვეული ზემოქმედება უახლოეს დასახლებულ პუნქტზე;
- ზემოქმედების შეფასება ზედაპირულ და მიწისქვეშა წყლებზე საწარმოს მოწყობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე, ზედაპირული წყლების დაბინძურების რისკები და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;

- ნარჩენების მართვის საკითხები, ნარჩენების მართვის გეგმა, ნარჩენების წარმოქმნით და გავრცელებით მოსალოდნელი ზემოქმედება;
- ზემოქმედება და ზემოქმედების შეფასება სოციალურ-ეკონომიკურ გარემოზე, ჯანმრთელობასა და უსაფრთხოებასთან დაკავშირებული რისკებზე საწარმოს ექსპლუატაციის და ტრანსპორტირების ეტაპზე და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- დაგეგმილი საქმიანობის განხორციელების შედეგად ბიომრავალფეროვნებაზე შესაძლო ზემოქმედების განსაზღვრა და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- მცენარეულ საფარსა და ჰაბიტატების მთლიანობაზე ზემოქმედება, ცხოველთა სამყაროზე ზემოქმედება (მათ შორის წითელი ნუსხის) და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- საწარმოს მოწყობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე განსახორციელებელი შემარბილებელი ღონისძიებების გეგმა;
- საწარმოს ექსპლუატაციის ეტაპზე განსახორციელებელი მონიტორინგის დეტალური გეგმა;
- გზმ-ის ფარგლებში შემუშავებული ძირითადი დასკვნები და საქმიანობის პროცესში განსახორციელებელი ძირითადი ღონისძიებები;

გზმ-ის ანგარიში შედგენილი უნდა იყოს საწარმოში არსებული მდგომარეობის გათვალისწინებით, სადაც წარმოდგენილი იქნება დეტალური ინფორმაცია საწარმოს შენობაში არსებული და მოსაწყობი დანადგარების შესახებ;

გზმ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს ინფორმაცია სკოპინგის დასკვნით გათვალისწინებული საკითხების შესაბამისად (ერთიანი ცხრილის სახით).

დასკვნითი ნაწილი:

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროში შპს „კერამიკა ართანა“ მიერ წარმოდგენილ მცხეთის მუნიციპალიტეტში, სოფ. სელექციაში კერამიკული ფილებისა და ნაკეთობების საწარმოს მოწყობისა და ექსპლუატაციის პროექტზე სავალდებულოა გზმ-ის ანგარიში მომზადდეს წინამდებარე სკოპინგის დასკვნით გათვალისწინებული კვლევების, მოსაპოვებელი/შესასწავლი ინფორმაციისა და წარმოსადგენი დოკუმენტაციის მიხედვით.